

Covid-19 Salgın Sürecinde (2020-2021 Sezonu) Türkiye Profesyonel Futbol Liglerinde Ev Sahibi Olma Avantajının İncelenmesi

Erdal ARI¹, Necdet APAYDIN¹

Özet

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi: 05.11.2021

Kabul Tarihi: 15.12.2021

Online Yayın Tarihi:

15.12.2021

Bu çalışmanın amacı, Covid-19 salgın sürecinde (2020-2021 sezonunda) Türkiye profesyonel futbol liglerindeki takımların ev sahibi olma avantajını incelemektir. Araştırma, 2020-2021 sezonunda Türkiye profesyonel futbol liglerindeki 145 futbol takımı (Süper Lig=21, TFF 1. Lig=18, TFF 2. Lig=39, TFF 3. Lig=67 takım) üzerinde yapıldı. Müsabakalarda takımlar tarafından atılan gol, yenilen gol sayısı ve alınan puan verileri, Türkiye Futbol Federasyonu'nun resmi internet sayfasından elde edildi. İç ve dış sahadaki müsabakalarda atılan, yenilen gol sayısının ve alınan puanın, toplam atılan, yenilen gol sayısı ve alınan puan içerisindeki payı, yüzdelik değerler olarak verildi. Gol sayısı ve puan parametreleri bakımından, ligler arasındaki farklılık, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelendi. Süper Lig takımlarının iç saha müsabakalarında en fazla gol atan (30.09±9.08) ve puan alan (30,33±8.01) takımlar, TFF 3. Lig takımlarının ise iç saha müsabakalarında en az gol yiyen (16.51±5.56) takımlar olduğu belirlendi. Ayrıca, dış sahadaki müsabakalarda alınan puan haricinde, diğer gol sayısı ve puan parametreleri bakımından ligler arasında anlamlı fark olduğu belirlendi (p<0.05). Gol sayısı ve puan parametreleri bakımından ise Süper Lig ve TFF 2. Lig takımları ile TFF 3. Lig takımları arasında anlamlı fark belirlendi (p<0.05). Sonuç olarak, Türkiye Süper Ligi'nin 2020-2021 sezonunda maçlar seyircisiz oynanmasına rağmen, ev sahibi takım olma avantajının diğer profesyonel futbol liglerinden daha yüksek olduğu ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler

Covid-19, Futbol, Gol Sayısı, Ev Sahibi Avantajı.

The Examination of Home Advantage in Turkey Professional Football Leagues in Covid-19 Pandemy Period (2020-2021 Season)

Abstract

Article Info

Received: 05.11.2021

Accepted: 15.12.2021

Online Published:

15.12.2021

The aim of this study was to examine home advantage of teams in Turkey Professional Football Leagues in Covid-19 Pandemy period (2020-2021 Season). The research was done on 145 football teams (n=145 teams, Süper League=21, TFF 1st League=18, TFF 2nd League=39, TFF 3rd League=67 teams) in Turkey Professional Football Leagues in 2020-2021 season. The data of number of goal scored and conceded and point collected by teams in matches was got from the official website of the Turkish Football Federation. The share of the number of goal scored and conceded and point collected in home and away matches in the total number of goal scored, conceded, and point collected was given as percentage values. The difference between leagues in terms of parameters of goal number and point was analyzed by one-way ANOVA. It was determined that Super League teams were the teams scoring the most goals (30.09±9.08) and collecting point (30.33±8.01) in the home matches, and TFF 3rd League teams were the teams conceding the fewest goals (16.51±5.56) in the home matches. Also, a significant difference was determined between the leagues in terms of other parameters of goal number and point, except for the point collected in the away matches (p<0.05). According to the results of the pairwise comparison, a significant difference was determined between Super League and TFF 2nd League teams with TFF 3rd League teams in terms of the parameters of goal number and point (p<0.05). Consequently, it may be stated that the home advantage was higher than other professional football leagues although the matches were played without supporters in 2020-2021 season of Turkey Super League.

Keywords

Covid-19, Football, Goal Number, Home Advantage.

¹ Ordu Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Ordu /Türkiye.

Giriş

Sporda, bilim ve teknolojinin kullanımının yaygınlaşmasıyla beraber, müsabaka analizinin önemi artmıştır. Müsabaka analizi, müsabakalardan elde edilen parametreleri performansın geliştirilmesi amacıyla değerlendiren araçlar olarak ifade edilmektedir (Işık ve Gencer, 2007). Müsabaka analizi, bireysel sporlarda ve takım sporlarında, sporcuların ve takımların müsabaka performansını teknik ve taktiksel açıdan değerlendirilmesine imkân vermektedir. Müsabaka analizi, futbolda da yaygın olarak kullanılmaktadır. Antrenörler, kendi takımının veya rakip takımın teknik ve taktik açıdan güçlü ve zayıf yönlerini belirleyebilir ve böylece müsabakalara çok yönlü hazırlık yapabilirler. Futbolda, rakibin analiz edilerek, en uygun taktiğin uygulanmasıyla müsabaka performansının geliştirilmesi mümkün olabilmektedir. Bu bakımdan, müsabaka görüntülerinin ve aksiyonlara ilişkin verilerin analiz edilmesi ve yorumlanması önem taşımaktadır. Ayrıca, müsabaka analizi ile elde edilen çok çeşitli veriler, başarılı bir oyun yapısının ortaya çıkması bakımından antrenman planlamasına katkı sağlar (Göral ve Saygın, 2012).

Futbolda atılan gol sayısı, takımın hücum performansı, yenilen gol sayısı ise savunma performansı ile ilgili önemli bilgiler verebilir. Bu bakımdan, takımların kendi sahasında ve rakip sahada attığı ve yediği gollerin sayısı, iç ve dış sahadaki hücum ve savunma performansı ile ilgili de yararlı bilgiler ortaya koyabilir. Atılan ve yenilen gollerin sayısı, takımların kendi sahalarda ve rakip sahalarda uygulayacakları hücum ve savunma taktiklerine yön verebilen önemli verilerdir. Müsabaka performansını etkileyen birçok faktöre ilaveten, ev sahibi olma faktörü futbolda müsabaka sonucu üzerinde etkili olabilen önemli bir faktör olarak görülmektedir (Tütüncü ve Yolgörmez, 2021). Pollard ve Pollard (2005) ev sahibi olma avantajını, güç bakımından dengeli bir ligde, tüm müsabakalarda alınan puan sayısı içerisinde iç sahada oynanan müsabakalarda alınan puan sayısı olarak nicel bir biçimde ifade etmişlerdir. Bir futbol takımının kendi sahasında müsabaka oynamasını ifade eden ev sahibi olma durumu, taraftar sayısının fazlalığı ve uzak mesafelere yolculuk yapmanın yorucu etkisi gibi faktörler bakımından rakibe karşı sahip olunan avantajı da ifade etmektedir. Bu faktörler arasında, taraftar sportif performans üzerinde belirleyici olabilen bir faktör olarak görülmektedir (Koruç ve ark., 2007). Taraftar sayısının fazlalığı, takımlar için ciddi bir avantaj oluşturmakta ve güç olarak birbirine yakın takımların yer aldığı liglerde müsabakaların sonucu üzerinde daha fazla etkili olabilmektedir. Özellikle takım sporlarıyla özdeşleşen bir faktör olan ev sahibi olma avantajı, müsabaka ile ilgili olan kişilerin (hakem, antrenör, basın mensupları ve taraftarlar) davranışları üzerinde etkili olabilmektedir (Göral ve ark., 2018). Bu bakımdan, futbolda ev sahibi olma avantajı müsabaka analizi yoluyla elde edilen performans parametreleri içerisinde yer almaktadır (Gürkan ve ark., 2018).

2020 yılında Covid-19 salgınının ortaya çıkmasıyla beraber, birçok ülkenin ulusal futbol liglerinde olduğu gibi, Türkiye profesyonel futbol liglerinde de müsabakalara ara verilmiştir. Birkaç aylık aradan sonra 2019-2020 sezonu yaz aylarında seyircisiz olarak oynatılan müsabakalarla sona erdirildi. 2020-2021 sezonunda ise, futbol müsabakaları tüm sezon boyunca seyircisiz oynatılarak sezon tamamlanmıştır. Seyircisiz olarak müsabakalarını oynayan futbol kulüpleri, ekonomik kayıpların yanı sıra taraftar desteğinden de mahrum kalmışlardır. Covid-19 salgını nedeniyle seyircisiz olarak oynatılan müsabakalarla 2020-2021 sezonunun tamamlanandığı Türkiye profesyonel futbol liglerinde, takımlar müsabakalarda ev

sahibi olma avantajından tam olarak yararlanamamışlardır. Taraftar sayısının fazlalığı bakımından ev sahibi olma avantajının yoksunluğunun lig performansı üzerindeki etkisi, tam olarak bilinmemektedir. Süper Lig, TFF 1. Lig, TFF 2. Lig ve TFF 3. Lig'den oluşan Türkiye profesyonel futbol liglerinde, 2020-2021 sezonunda ev sahibi olma avantajının eksikliğinin takım performansları üzerindeki etkisinin belirlenmesi, takımlar için müsabakalara hazırlık bakımından yararlı bilgiler sağlayabilir. Bu bakımdan, bu çalışmanın amacı, 2020-2021 sezonunda Türkiye profesyonel futbol liglerindeki ev sahibi olma avantajının incelenmesidir.

Materyal ve Yöntem

Araştırma Grubu

Araştırma grubunu, 2020-2021 sezonunda Türkiye profesyonel futbol liglerinde yer alan 145 futbol takımı (Süper Lig=21, TFF 1. Lig=18, TFF 2. Lig=39, TFF 3. Lig=67 takım) oluşturmaktadır. Sezon boyunca her bir takımın Süper Lig'de 40, TFF 1 Lig'de 34, TFF 2. Lig Beyaz Grup'ta 36 ve Kırmızı Grup'ta 38, TFF 3. Lig 1. Grup'ta 30, 2., 3. ve 4. Grup'ta 32 müsabakası incelendi.

Verilerin Toplanması

2020-2021 sezonunda Türkiye profesyonel futbol liglerinde yer alan takımların oynadığı müsabakalarda attığı, yediği gol sayısı ve aldığı puan Türkiye Futbol Federasyonu'nun resmi internet sayfasından elde edilen veriler yardımıyla incelendi. Futbol takımları tarafından iç ve dış sahada atılan, yenilen gol sayısı ve alınan puan kaydedildi. İç ve dış sahada atılan, yenilen gol sayısının ve alınan puanın, toplam atılan, yenilen gol sayısı ve alınan puan içerisindeki yüzdelik değeri belirlendi. Elde edilen yüzdelik değerler yardımıyla Türkiye profesyonel futbol liglerindeki ev sahibi olma avantajı incelendi.

Verilerin Analizi

Elde edilen veriler, SPSS istatistik paket programı yardımıyla incelendi (IBM V21.0, Armonk NY: IBM Corp.). Verilerin normal dağılıma uygunluğu, Shapiro-Wilk ve Kolmogorov-Smirnov testleri ile incelendi. Veriler, tanımlayıcı değerler (ortalama, standart sapma, minimum-maksimum ve yüzdelik) şeklinde sunuldu. Takımların iç ve dış sahadaki gol sayısı ve alınan puan parametrelerinin yüzdelik değerleri ile ev sahibi olma avantajı değerlendirildi. Gol sayısı ve puan parametreleri bakımından, ligler arasındaki fark, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile belirlendi. Varyans homojenliğini belirlemek için yapılan Levene's testi sonucuna göre, ligler arası ikili karşılaştırmalarda Bonferroni ve Games-Howell testleri kullanıldı. Tüm analizlerde anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak uygulandı.

Bulgular

Tablo 1. Türkiye Profesyonel Futbol Liglerinde 2020-2021 Sezonunda İç ve Dış Sahada Atılan ve Yenilen Gol Sayısı ve Alınan Puanların Tanımlayıcı ve Yüzdelik Değerleri

			$\bar{x}$	SS	Min.-Max.	Yüzde (%)
Süper Lig (n=21)	İç Saha	Atılan Gol	30,09	9,08	17,00-49,00	55,44
		Yenilen Gol	24,00	5,16	14,00-35,00	44,91
		Alınan Puan	30,33	8,01	14,00-45,00	56,69
	Dış Saha	Atılan Gol	24,00	7,30	15,00-40,00	44,56
		Yenilen Gol	30,09	8,55	13,00-50,00	55,09
		Alınan Puan	24,05	10,12	10,00-47,00	43,31
	Toplam	Atılan Gol	54,09	13,68	35,00-89,00	100,00
		Yenilen Gol	54,09	11,68	36,00-77,00	100,00
		Alınan Puan	54,38	15,85	28,00-84,00	100,00

TFF 1. Lig (n=18)	İç Saha	Atılan Gol	24,94	7,72	9,00-38,00	52,04
		Yenilen Gol	22,50	7,39	11,00-36,00	47,99
		Alınan Puan	25,44	8,45	9,00-38,00	55,72
	Dış Saha	Atılan Gol	22,50	5,73	14,00-33,00	47,96
		Yenilen Gol	24,94	10,81	14,00-55,00	52,01
		Alınan Puan	21,94	9,68	2,00-34,00	44,28
	Toplam	Atılan Gol	47,44	12,03	23,00-66,00	100,00
		Yenilen Gol	47,44	16,40	25,00-91,00	100,00
		Alınan Puan	47,39	17,14	11,00-70,00	100,00
TFF 2. Lig (n=39)	İç Saha	Atılan Gol	29,41	9,72	8,00-46,00	55,88
		Yenilen Gol	22,95	9,97	11,00-52,00	44,26
		Alınan Puan	28,82	9,31	2,00-46,00	56,99
	Dış Saha	Atılan Gol	22,95	7,86	8,00-44,00	44,12
		Yenilen Gol	29,41	12,64	10,00-71,00	55,74
		Alınan Puan	22,05	10,19	4,00-46,00	43,01
	Toplam	Atılan Gol	52,36	15,69	16,00-84,00	100,00
		Yenilen Gol	52,36	21,44	22,00-121,00	100,00
		Alınan Puan	50,87	18,07	6,00-92,00	100,00
TFF 3. Lig (n=67)	İç Saha	Atılan Gol	21,24	6,99	10,00-40,00	56,17
		Yenilen Gol	16,51	5,56	5,00-31,00	43,78
		Alınan Puan	24,29	7,46	6,00-44,00	57,22
	Dış Saha	Atılan Gol	16,51	5,50	6,00-29,00	43,83
		Yenilen Gol	21,24	6,42	4,00-40,00	56,22
		Alınan Puan	18,29	6,54	5,00-33,00	42,78
	Toplam	Atılan Gol	37,75	10,12	22,00-64,00	100,00
		Yenilen Gol	37,75	10,33	18,00-69,00	100,00
		Alınan Puan	42,59	11,92	12,00-69,00	100,00

Tablo 1 incelendiğinde, Süper Lig’de mücadele eden takımların iç sahada en fazla gol atan ve puan alan takımlar olduğu, TFF 3. Lig’de mücadele eden takımların ise iç sahada en az gol yiyen takımlar olduğu görülmektedir. Dış sahada ise en fazla golü Süper Lig’de mücadele eden takımların, en az golü de TFF 3. Lig’de mücadele eden takımların attığı belirlendi. Dış sahada yenilen gol sayısı ve alınan puanlar incelendiğinde, TFF 3. Lig’de mücadele eden takımların en az gol yiyen ve puan toplayan takımlar olduğu, Süper Lig’de mücadele eden takımların ise en fazla gol yiyen takımlar olmalarına rağmen, dış sahada en fazla puan toplayan takımlar olduğu saptandı.

Tablo 2. İç ve Dış Sahada Atılan ve Yenilen Gol Sayısı ve Alınan Puanların Türkiye Profesyonel Futbol Ligleri Arasındaki Farklılığına İlişkin Analiz Sonuçları

		n	$\bar{x}$	SS	F	p	Anlamlı Farklılık	
İç Saha	Atılan Gol	Süper Lig	21	30,09	9,08	11,147	0,000*	Süper Lig-TFF 3. Lig TFF 2. Lig-TFF 3. Lig
		TFF 1. Lig	18	24,94	7,72			
		TFF 2. Lig	39	29,41	9,72			
		TFF 3. Lig	67	21,24	6,99			
	Yenilen Gol	Süper Lig	21	24,00	5,16	10,355	0,000*	Süper Lig-TFF 3. Lig TFF 1. Lig-TFF 3. Lig TFF 2. Lig-TFF 3. Lig
		TFF 1. Lig	18	22,50	7,39			
		TFF 2. Lig	39	22,95	9,97			
		TFF 3. Lig	67	16,51	5,56			
	Alınan Puan	Süper Lig	21	30,33	8,01	4,289	0,006*	Süper Lig-TFF 3. Lig TFF 2. Lig-TFF 3. Lig
TFF 1. Lig		18	25,44	8,45				
TFF 2. Lig		39	28,82	9,31				
TFF 3. Lig		67	24,29	7,46				
Dış Saha	Atılan Gol	Süper Lig	21	24,00	7,30	12,622	0,000*	Süper Lig-TFF 3. Lig TFF 1. Lig-TFF 3. Lig TFF 2. Lig-TFF 3. Lig
		TFF 1. Lig	18	22,50	5,73			
		TFF 2. Lig	39	22,95	7,86			
		TFF 3. Lig	67	16,51	5,50			
	Yenilen Gol	Süper Lig	21	30,09	8,55	8,628	0,000*	Süper Lig-TFF 3. Lig TFF 2. Lig-TFF 3. Lig
		TFF 1. Lig	18	24,94	10,81			
		TFF 2. Lig	39	29,41	12,64			
		TFF 3. Lig	67	21,24	6,42			

Alınan Puan	Süper Lig	21	24,05	10,12	3,246	0,024*	-
	TFF 1. Lig	18	21,94	9,68			
	TFF 2. Lig	39	22,05	10,19			
	TFF 3. Lig	67	18,29	6,54			
Atılan Gol	Süper Lig	21	54,09	13,68	15,742	0,000*	Süper Lig-TFF 3. Lig TFF 1. Lig-TFF 3. Lig TFF 2. Lig-TFF 3. Lig
	TFF 1. Lig	18	47,44	12,03			
	TFF 2. Lig	39	52,36	15,69			
	TFF 3. Lig	67	37,75	10,12			
Yenilen Gol	Süper Lig	21	54,09	11,68	11,045	0,000*	Süper Lig-TFF 3. Lig TFF 2. Lig-TFF 3. Lig
	TFF 1. Lig	18	47,44	16,40			
	TFF 2. Lig	39	52,36	21,44			
	TFF 3. Lig	67	37,75	10,33			
Alınan Puan	Süper Lig	21	54,38	15,85	4,476	0,005*	Süper Lig-TFF 3. Lig
	TFF 1. Lig	18	47,39	17,14			
	TFF 2. Lig	39	50,87	18,07			
	TFF 3. Lig	67	42,59	11,92			

Analiz sonuçları incelendiğinde, dış sahada alınan puan parametresi haricinde, diğer gol sayısı ve puan parametreleri bakımından ligler arasında anlamlı fark belirlendi ($p < 0.05$). İkili karşılaştırma sonuçlarına göre, gol sayısı ve puan parametreleri bakımından Süper Lig ve TFF 2. Lig’de yer alan takımlar ile TFF 3. Lig’de yer alan takımlar arasında anlamlı fark olduğu görülmektedir ($p < 0.05$). Süper Lig’de ve TFF 2. Lig’de yer alan takımların, TFF 3. Lig’de yer alan takımlardan iç ve dış sahada ve toplamda daha fazla gol attığı, yediği ve puan aldığı belirlendi. Ayrıca, TFF 1. Lig’de yer alan takımların, TFF 3. Lig’de yer alan takımlardan iç sahada daha fazla gol yediği ve dış sahada daha fazla gol attığı görülmektedir.

Tartışma ve Sonuç

Bu araştırmada, 2020-2021 sezonunda Türkiye profesyonel futbol liglerinde takımlar tarafından iç/dış sahada atılan ve toplamda atılan, yenilen gol ve alınan puanlar analiz edilmiştir. Analiz sonucuna göre, dış sahada alınan puan haricinde, gol ve puan parametreleri bakımından, Süper Lig takımları ile TFF 3. Lig takımları arasında anlamlı fark olduğu ve Süper lig takımlarının daha yüksek gol sayısına ve puana sahip olduğu görülmektedir (Tablo 2). Ayrıca, dış sahada ve toplamda alınan puan parametreleri haricinde, TFF 2. Lig takımlarının TFF 3. Lig takımlarından daha yüksek değerlere sahip olduğu ve bu farklılığın istatistiksel açıdan anlamlı olduğu belirlenmiştir (Tablo 2). TFF 1. Lig takımlarının iç sahada yenilen, dış sahada atılan ve toplam atılan gol sayısının, TFF 3. Lig takımlarından daha yüksek olduğu saptanmıştır (Tablo 2).

Futbolda ev sahibi olma avantajının, müsabakaların sonucunu etkileyen en önemli faktörlerden olduğu düşünülmektedir. Sahaya alışkın olmak ve taraftar üstünlüğüne sahip olmanın yanı sıra, uzun süren yolculukların yorgunluğa sebep olması, ev sahibi takımın müsabakada avantajlı olmasını sağlamaktadır. Işıkdemir (2020), 2018-2019 sezonunda Şampiyonlar Ligi’nde oynanan müsabakaların %45.97’sini ev sahibi takımların, %32.26’sını ise deplasman takımlarının kazandığını bildirmiştir. Ayrıca söz konusu araştırmada, müsabakalarda alınan puanın %54.17’sini ev sahibi, % 37.50’sini ise deplasman takımlarının aldığı belirlenmiştir. Araştırmamızda, 2020-2021 sezonundaki müsabakaların seyircisiz oynanmasına rağmen, Türkiye profesyonel liglerinde iç sahada daha fazla gol atıldığı ve puan kazanıldığı görülmektedir (Tablo 1). Lig düzeyleri farklı olmasına rağmen, iki çalışmada da müsabakalarda ev sahibi olmanın avantajının belirgin olduğu dikkat çekmektedir. Türkiye profesyonel liglerinde 2020-2021 sezonunda müsabakaların seyircisiz

oynanmasına rağmen, takımların iç sahadaki müsabakalarda oyun taktiklerinin farklı olabilmemesinin ve sahaya alışkın olmak gibi diğer faktörlerin de ev sahibi olma avantajı üzerinde etkili olduğu ifade edilebilir.

Öndeş (2019), Türkiye Süper Ligi'nin 22 sezonunu incelediği araştırmasında, ev sahibi olma avantajını %62.69 olarak tespit etmiştir. Ayrıca aynı çalışmada, 22 sezon boyunca oynanan 6732 müsabakada, ev sahibi takımların 3441 (%51) galibiyet, 1627 (%24.16) mağlubiyet ve 1664 (%24.72) beraberlik elde ettiği belirlenmiştir. Bu çalışmada ise, Süper Lig takımlarının iç sahada daha fazla gol attığı ve puan alırken daha az gol yedikleri belirlenmiştir (Tablo 1). Araştırmamızın bulguları, 22 sezonun araştırıldığı söz konusu araştırmanın bulgularına benzerlik göstermektedir. Ayrıca, Türkiye'de bölgesel amatör ligde 2014 ile 2019 yılları arasındaki 5 sezonda, takımların ev sahibi olma avantajı ortalamasının %58.2 olduğu belirlenmiştir (Gürkan ve ark., 2020). Bölgesel amatör lig, Türkiye'de TFF 3. Lig'in altında yer alan ve profesyonel lige yükselen takımların belirlendiği bir lig konumundadır. Amatör futbol müsabakalarında da ev sahibi olma avantajının profesyonel liglere benzer şekilde yüksek olduğu görülmektedir.

Göral ve Özcan (2021), Türkiye'de bir profesyonel futbol takımının 2. ligde 4 sezon ve 3. ligde 6 sezon olmak üzere toplamda 10 sezondaki ev sahibi olma avantajı değerini %60.32 olarak tespit etmiştir. Gürkan ve ark. (2017) ise, ev sahibi olan takımların 2005 ve 2015 yılları arasındaki 10 sezonda TFF 1. Lig'de oynanan 3062 müsabakanın %43.07'sini galibiyetle, %28.94'ünü mağlubiyetle ve %27.99'unu beraberlikle tamamladığını ortaya koymuştur. Doğan ve ark. (2021), 2020-2021 sezonunda TFF 1. Lig'de mücadele eden bir futbol takımının sezon boyunca aldığı 46 puanın 25'ini (%54.35) iç sahada ve 21'ini (%45.65) ise dış sahada aldığını belirlemiştir. Bununla beraber, Tütüncü ve Yolgörmez (2021) Türkiye Süper Ligi'nde, ev sahibi takımlarının galibiyet yüzdesi değerlerinin, Covid-19 salgını öncesi seyircili oynanan müsabakalarda %43.1, salgın sonrası seyircisiz oynanan müsabakalarda ise %45.8 olduğunu bildirmiştir. Taraftar desteği, ev sahibi takımlar için avantajlı bir durum olarak görülmesine rağmen, bazı durumlarda takım üzerinde baskı ve telaş oluşturan bir durum oluşturabilmektedir. Bu bakımdan, salgın sonrasında ev sahibi takımların galibiyet yüzdesinde görülen %2.7'lik artış, taraftarsız oynamanın takım üzerindeki seyirci baskısının azalmasından kaynaklanabilir.

Güçlüöver (2016), 2013-2014 sezonunda Türkiye Süper Ligi'nden TFF 1. Lig'e düşen üç takımın iç sahadaki galibiyet yüzdesi değerlerini %11,8, %23.5 ve %35.3, TFF 1. Lig'den Süper Lig'e yükselen üç takımın iç sahadaki galibiyet yüzdesi değerini ise %66.7, %72.2 ve %55.6 olarak tespit etmiştir. Başarısız olarak alt lige düşen takımların iç sahadaki galibiyet yüzdesi değerlerinin belirgin bir biçimde düşük olduğu, buna karşın başarılı olarak üst lige yükselen takımların galibiyet yüzdesi değerlerinin ise yüksek olduğu görülmektedir. Söz konusu bulgular, iç saha performansının lig sonu sıralaması üzerinde etkili olduğunu ortaya koyar niteliktedir. Araştırmamızın bulguları, seyircisiz müsabakalar oynanmasına rağmen tüm profesyonel liglerde iç saha performansının (iç sahada atılan, yenilen gol sayısı ve alınan puan), dış saha performansına göre daha belirgin olduğunu göstermektedir. Bu bakımdan, iki araştırmanın bulguları arasında benzerlik olduğu ifade edilebilir.

Araştırmamızın bulguları, Süper Lig'de iç, dış sahada ve toplamda atılan ve yenilen gol sayısının TFF 3. Lig'den daha fazla olduğunu ortaya koymaktadır. Süper Lig'de oyuncuların performans düzeyinin

TFF 3. Lig'e göre daha yüksek olması, takımların müsabakalarda daha fazla sayıda gol atması üzerinde etkili olabilir. Bununla beraber, Süper Lig takımlarının TFF 3. Lig takımlarına göre iç, dış saha ve toplamda daha fazla sayıda gol yemeleri, TFF 3. Lig takımlarının savunma performansını daha ön planda tutmalarından ve müsabakaları daha az gol atarak kazanmalarından kaynaklanabilir. Süper lig takımlarında elit oyuncuların daha fazla sayıda olması nedeniyle, taraftar desteğinden yoksun olma bu takımları iç saha performansı bakımından daha az etkileyebilir. Bu durum, iç sahada Süper Lig takımlarının TFF 3. Lig takımlarından daha fazla sayıda gol atması ve puan alması üzerinde etkili olmuş olabilir.

Sonuç olarak, Türkiye'deki tüm profesyonel futbol liglerinde, takımların iç sahada daha fazla sayıda gol attığı ve puan topladığı, bununla beraber daha az sayıda gol yediği görülmektedir. Bu bulgu, tüm profesyonel liglerde 2020-2021 sezonunda müsabakaların seyircisiz oynanmasına rağmen iç saha avantajının belirgin olduğunu göstermektedir. Ligler arası karşılaştırma sonuçları ise, dış sahada alınan puan parametresi haricinde Süper Lig takımlarının atılan, yenilen gol ve alınan puan parametrelerinin değerlerinin daha yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bulguya göre, alt profesyonel liglere oranla, Süper Lig'de daha ofansif (hücumaya yönelik) bir oyun planının uygulandığı ifade edilebilir. İç sahadaki müsabakalarda taraftar desteğinden yoksun olmanın Süper Lig takımlarını daha az etkilediği, bu durumun da Süper Lig'de elit ve yetenekli oyuncu sayısının daha fazla olmasından kaynaklanabileceği ile ifade edilebilir.

Öneriler

- Antrenörlerin hücum oyununun en önemli ürünü olan atılan gol sayısına yönelik olarak, hücum organizasyonlarını zenginleştirmek için gerekli hazırlıkları yapması ve buna uygun olarak oyun içerisinde taktiksel değişikliklere gitmeleri önerilmektedir.
- Ayrıca takımların ev sahibi avantajını etkin düzeyde kullanabilmeleri için, rakibe, iç sahadaki ve dış sahadaki müsabakalara uygun olarak oyun sistemlerini güncellemeleri önerilmektedir.

Kaynaklar

- Doğan, M., Şahin, S., Doğan, A. (2021). 2020-2021 Sezonunda TFF Birinci Ligde yer alan Bursaspor profesyonel futbol takımının sezondaki sportif performansının incelenmesi. Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi, 2(2), 137-144.
- Göral, K. ve Saygın, Ö. (2012). Birinci ligde yer alan bir futbol takımının sezon performansının incelenmesi. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 9(2), 1017-1031.
- Göral, K., Yanık, E., Zorba, H. N. (2018). Süper Amatör Futbol Liginde müsabakaları iç sahada oynamak önemli bir avantaj mıdır?. Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 3(2), 188-194.
- Göral, K., Özcan, Ö. Z. (2021). Profesyonel bir futbol takımında başarılı ve başarısız sezon performanslarının bazı teknik parametreler açısından değerlendirilmesi. Herkes için Spor ve Rekreasyon Dergisi, 3(1), 43-55.
- Güçlüöver, A. (2016). Ulusal futbol takımlarının deplasman ve kendi sahalarındaki performans kararlılığının analizi. Doktora Tezi, Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.
- Gürkan, O., Göral, K., Saygın, Ö. (2017). Profesyonel futbolda ev sahibi olma avantajı: Türkiye 1. liginin analizi. Journal of Human Sciences, 14(4), 3292-3299.
- Gürkan, O., Göral, K., ve Saygın, Ö. (2018). Türkiye Futbol 2. Liginde oynanan müsabakaların ev sahibi olma avantajı değişkeni açısından analizi. CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 13(2), 418-425.

- Gürkan, O., Ertetik, G., Müniroğlu, R. S. (2020). Amatör futbol liginde ev sahibi olma avantajı: Türkiye futbol bölgesel amatör ligi örneği. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18(4), 80-89.
- Işık, T. ve Gençler, R. T. (2007). Basketbolda takım performansının teknik analizi: İç saha ve dış saha performanslarının değerlendirilmesi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 18(3), 101-108.
- Işıkdemir, E. (2020). Futbolda puan ve eleme usulüne göre oynanan karşılaşmalarda ev sahibi olmak bir avantaj mıdır?: 2018-2019 Şampiyonlar Ligi analizi. *Spor metre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18(2), 157-165.
- Koruç, Z., Kocaekşi, S., Esenyel, C. (2007). Futbol seyircisinin futbolcu üzerine etkileri. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 12(1), 11-24.
- Öndeş, H. (2019). Türkiye Spor Toto Süper Ligi kulüplerinin ev sahibi olma avantajı. *Spor Bilimleri Dergisi*, 30(2), 74-84.
- Pollard, R., Pollard, G. (2005). Home advantage in soccer: A review of its existence and causes. *International Journal of Soccer and Science*, 3(1), 28-44.
- Tütüncü, O., Yolgörmez, A. C. (2021). Futbolda ev avantajı mı, deplasman dezavantajı mı? COVID-19 pandemi süreci örneği. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 26(1), 137-149.

Makale Alıntısı

Arı, E., Apaydın, N. (2021). Covid-19 Salgın Sürecinde (2020-2021 Sezonu) Türkiye Profesyonel Futbol Liglerinde Ev Sahibi Olma Avantajının İncelenmesi [The Examination of Home Advantage in Turkey Professional Football Leagues in Covid-19 Pandemy Period (2020-2021 Season)], *Spor Eğitim Dergisi*, 5 (3), 79-86.

Bu eser Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.